

Handläggare
Ragnhild Fahleryd
08-508 876 40**Till**
Exploateringsnämnden
2026-02-19

Yttrande över En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten (SOU 2025:98) Anmälan om svar på remiss

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna anmälan.

Thomas Andersson
FörvaltningschefSusanne Bengtsson
AvdelningschefRagnhild Fahleryd
Enhetschef

Sammanfattning

En remiss från kommunstyrelsen har inkommit till exploateringsnämnden för yttrande senast den 13 januari 2026 om den statliga utredningen En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten (SOU 2025:98). På grund av kort remisstid har kontoret svarat med ett kontorsyttrande, bilaga 1.

Stockholms stad har en kommunal lantmäterimyndighet (klm), och det som främst berör exploateringskontoret är att färre uppgifter inom samhällsbyggnadsprocessen i framtiden ska skötas av klm. Exploateringskontoret menar att utredningens förslag riskerar att försämra lantmäterikompetensen i staden vilket på sikt kommer märkas på t.ex. den fastighetsrättsliga

kvalitén på stadens detaljplaner eller på effektiviteten på ledningsrättsförrättningar.

Remissen

En remiss från kommunstyrelsen har inkommit till exploateringsnämnden för yttrande senast den 13 januari 2026 om den statliga utredningen En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten (SOU 2025:98). På grund av kort remisstid har kontoret svarat med ett kontorsyttrande, bilaga 1.

Utredningens uppdrag är att föreslå förändringar i lagtext och organisation i syfte att förbättra förutsättningarna för en effektiv, enhetlig och rättssäker fastighetsbildningsverksamhet i hela landet. Det är det statliga Lantmäteriet som har det övergripande ansvaret för alla lantmäterifrågor i Sverige, men i ca 40 av landets kommuner är ansvaret delegerat till kommunala lantmäterimyndigheter (klm), där ibland Stockholm.

Utredningen föreslår att klm inte ska handlägga alla typer av lantmäteriförrättningar längre, att villkoren för att få inrätta en klm förtydligas, att de rättsliga förutsättningarna för tillsyn blir tydligare samt nya bestämmelser för avgifter vid lantmäteriförrättningar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för mark, värdering och juridik på exploateringskontoret.

Exploateringskontorets synpunkter

Det är framförallt frågan om klms ansvarsområde och vilka typer av lantmäteriförrättningar som en klm ska få handlägga som väcker intresse. Förslaget innebär att klm inte får handlägga förrättningar där en statlig aktör, t ex Trafikverket eller Jernhusen, är sökande. Klm ska inte heller handlägga förrättningar där handlingar är säkerhetsskyddade vilket utesluter allt som rör t ex Ellevio. För staden kommer det att innebära att flertalet lantmäteriförrättningar handläggs hos statliga Lantmäteriet istället för hos det kommunala lantmäteriet. Risken är stor att både geografisk lokalkännedom och viktiga kontaktnät med lokala aktörer, t..ex ledningsrättshavare, förloras.

Utredningen föreslår vidare att förrättningslantmätare från klm inte ska vara fastighetsrättsligt sakkunniga i

detaljplaneprocessens tidiga skeden, vilket kan leda till sämre fastighetsrättslig kvalitet i stadens detaljplaner och ge negativa effekter för genomförbarhet och rättssäkerhet. Detta är extra kännbart i en expansiv kommun som Stockholm.

I utredningen föreslås också att en klm måste hålla en mininivå på antalet helårstjänster. Stockholm kommer, i och med de nya begränsningarna, sannolikt inte att nå upp till den mininivån och kommer då inte ha eget kommunalt lantmäteri i framtiden.

För Stockholm är klm en viktig kompetenspool som ger positiv effekt för hela stadsbyggnadsprocessen. Förrättningslantmätarens kännedom om stadens specifika förhållanden är en viktig framgångsfaktor. Det vore olyckligt om staden tappade den möjligheten.

Slut

Bilaga

1. Kontorsyttrande